

situația deosebit de avantajoasă care se crează acestor coloniști în comparație cu aceea a băștinașilor.

Încă de la finele sec. XVIII, emigrarea populației bulgare la nord de Dunăre, în Țările-Române și în sudul Rusiei, începuse a lua proporții mari și mereu crescînde cu prilejul fiecărui război ruso-turc. Deosebit de puternice au fost refugierile făcute în timpul războaelor din 1787—1792 și 1806—1812, ele atingînd culmea în războiul din 1828—1829. Cum majoritatea « băjenarilor » o forma mai ales populația rurală, acești lucrători de pămînt erau bineveniți la noi în țară, unde boierimea era în căutare de forță de muncă, multă și ieftină. Scăpați de jugul otoman, țăranii bulgari, care sperau că în noua lor patrie vor fi cu totul liberi, cădeau mai curînd sau mai tîrziu în rîndurile iobagilor, avînd aceeași soartă ca și plugarii băștinași. În această situație ei își îndreptau cererile către generalii ruși, comandanții ai oștilor din principate, interesați atît în ajutorarea « băjenarilor » din care se recrutau unități de voluntari, cît și a conaționalilor lor din Bulgaria propriu zisă și de a căror atitudine depindea în bună parte succesul operațiilor militare.

În timpul războiului ruso-turc din 1806—1812, bulgarii din București întreprind prima lor acțiune diplomatică în Rusia, acțiune în care episcopul Sofronie de Vrața joacă un rol hotărîtor³. Alături de el, Atanasie Nikolaev « deputatul poporului bulgar », lucrează la cartierul general al armatelor rusești și reușește să obțină unele privilegii pentru băjenarii bulgari, respectate mai mult sau mai puțin de zapcii însărcinați cu strîngerea birurilor.⁴

În războiul următor 1828—1829 situația se schimbă, atît din cauza numărului neobișnuit de mare de băjenari bulgari care trec la nord de Dunăre—circa 16.565 familii⁵ numai din regiunea Sliven, Iambol, Karnobat, adică de la sud de Balcani—dintre care inițial 6283 vin să se așeze la noi,⁶ cît și din cauza organizării politice a bulgarilor din Țara Romînească. Alexandru Pavlovici Nekovic, noul « deputat al poporului bulgar », întreprinde puternice acțiuni diplomatice. Luptînd pentru asigurarea unei vieți mai bune a băjenarilor bulgari, Pavlovici prezintă împăratului Nicolae I un memoriu în care se cer următoarele:

1. Scutirea coloniștilor de anumite dări.
2. Numirea unui curator principal al lor care să-i ia sub protecția sa și care să intervină pentru ei la Divan.
3. Toți bulgarii așezați în oricare parte a Moldovei și Țării Romînești să fie sub ascultarea acestui curator, ceea ce va contribui la menținerea naționalității lor.

³ Zlatarski V. N., *Политическата роля на Софрония Врачански прѣзь руско-турската война 1806—1812*, Sofia, 1923, p. 12. și următoarele.

⁴ N. L. Kazakov *Из история руско-болгарских связей в период войны России с Турцией (1806—1812)*, în « *Vaprosy Istorii* », Moscova, 6, 1955, p. 62 și următoarele.

⁵ Kosev D., *Лекции по нова българска история* Sofia, 1951, p. 97.

⁶ Acad. P. Constantinescu-Iași, *op. cit.*, p. 13—14.